

# SCHEIDEN



mediation-advocate  
scheidingsbemiddelaar

# **Inhoudsopgave :**

## **1. Inleiding**

### **2.1 De procedure**

### **2.2 De kinderen**

### **2.3 Alimentatie**

### **2.4 Huwelijksgoederen**

### **2.5 Voorlopige voorzieningen**

### **2.6 Pensioen**

### **2.7 De fiscus**

### **2.8 De kosten**

## **3. De rol van de advocaat in een scheidingsprocedure**

## **4. Wat kan mevrouw Butijn voor u betekenen ?**

# **(Echt-) Scheiding**

## **1. Inleiding**

Eén op de drie huwelijken eindigt in echtscheiding.

Ongehuwde partners scheiden zelfs vaker.

De oorzaken die aan een verzoek tot (echt-) scheiding ten grondslag liggen zijn heel verschillend.

Het gevolg is echter steeds hetzelfde: de verstandhouding tussen de beide partners is zodanig verstoord dat zij elk hun eigen weg moeten gaan.

Dit ondanks wellicht de mooie woorden en beloften op de dag dat je besloot om met elkaar samen te leven, al dan niet getrouwd.

Het besluit om te gaan scheiden brengt veel emoties met zich mee. Boosheid, verdriet, machteloosheid, teleurstelling en wellicht óók opluchting en hoop zijn daarbij veel gehoorde woorden.

Veel mensen realiseren zich niet dat alvorens een echtscheiding wordt uitgesproken er veel zaken geregeld moeten worden: **Wie** verzorgt de kinderen, **Wàt** gebeurt er met het huis, **Hóe**veel alimentatie moet ik betalen, etc.

In deze brochure wil mevrouw Butijn u van deze zaken een kort overzicht geven. Gezien de complexiteit van het geheel is het onmogelijk om volledig te zijn. Heeft u na het lezen nog een vraag of opmerking, aarzelt u dan niet om contact met haar op te nemen.

## 2.1 De procedure

De wet noemt slechts één reden voor scheiding, namelijk duurzame ontwrichting van het huwelijk. Dat betekent, dat de relatie tussen de partners zo slecht is, dat herstel daarvan onwaarschijnlijk is. In de rechtbankprocedure hoeft u slechts te verklaren dat het huwelijk duurzaam ontwricht is. Een toelichting daarop hoeft zelden gegeven te worden.

Een gerechtelijke procedure tot echtscheiding vangt aan door het indienen van een verzoekschrift, dat gericht wordt aan de rechtbank.

In Nederland zijn 11 rechtbanken. Het verzoek wordt via uw advocaat gezonden aan de rechtbank, waaronder uw woonplaats valt.

U heeft de keuze om samen één advocaat als specialist in scheidingsbemiddeling dan wel ieder een eigen advocaat te nemen, waarbij vervolgens gekozen kan worden voor de mogelijkheid dat een procedure bij de rechter al dan niet wordt uitgesloten. Mevrouw Butijn behandelt voornamelijk de procedure als mediator. Verder zijn er twee procedures met 2 advocaten, waarbinnen men al dan niet met elkaar en met de partners afsprekt al dan niet bij de rechter tegen elkaar te procederen. Laatstgenoemde methode wordt overlegscheiden genoemd, in het engels "collaborative divorce".

Keuze 1:

Als beide partners het geheel eens zijn (geworden) over hoe alle zaken geregeld zullen worden, kan een gezamenlijk verzoekschrift worden ingediend. Hierdoor kunnen de kosten van de procedure laag worden gehouden. Bij dit verzoekschrift dient dan tevens een echtscheidingsconvenant gezonden te worden. In dit convenant worden de gevolgen van de ontbinding van het huwelijk geregeld. Uw advocaat-scheidingsbemiddelaar zal u behulpzaam zijn bij het opstellen ervan. De advocaat-scheidingsbemiddelaar zendt het door u en uw echtgenoot ondertekend convenant tezamen met het gezamenlijk verzoekschrift naar de rechtbank. Daarna volgt de beslissing van de rechtbank, die echtscheidingsbeschikking wordt genoemd.

Keuze 2:

De overlegscheiding (in de VS collaborative divorce genoemd) is in 2009 in Nederland geïntroduceerd. De leden advocaten hebben een opleiding gevolgd bij de vereniging Collaborative Divorce Holland .

De kern van de overlegscheiding is de afspraak tussen de advocaten en de partners, die ieder een advocaat hebben, dat zij uitsluitend door onderling overleg alle kwesties oplossen en nooit de rechter zullen inschakelen voor het oplossen van geschillen. Het wordt deelnemingsovereenkomst genoemd.

Daartoe spreken zij ook af dat eerlijke en volledige informatie aan elkaar gegeven wordt om door middel van overleg tot passende regelingen te komen. Het vinden van oplossingen voor de eventuele geschillen tussen de partners/ouders voor zichzelf en hun eventuele kinderen geldt daarbij als hoogste prioriteit.

Respect voor elkaar is de basis voor de overlegscheiding.

Keuze 3:

Als het verzoekschrift namens één van de partners aan de rechtbank gestuurd wordt, dan ontvangt de andere partner binnen 14 dagen via een deurwaarder de mededeling, dat er een verzoek tot scheiding is ingediend bij de rechtbank. De andere partner kan dan, via een eigen advocaat, een verweerschrift indienen, waarop dan eventueel nog een reactie kan worden gegeven. Hierna volgt de mondelinge behandeling op de terechtzitting.

De beslissing van de rechter wordt echtscheidingsbeschikking genoemd. Als u het met de uitspraak van de rechter niet eens bent, kunt u hoger beroep aantekenen. Dan buigt een hogere rechter zich nogmaals over uw zaak en kan mogelijk tot een voor u gunstiger beslissing komen.

Na verkrijging van de echtscheidingsbeschikking moet deze worden ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand van de gemeente waar men gehuwd is.

Zolang deze inschrijving niet heeft plaatsgevonden, is het huwelijk **niet** ontbonden!

Om de tijd tot de inschrijving te verkorten stuurt uw advocaat u een akte van berusting toe. Door deze akte vervalt de hoger beroepstermijn en kan de beschikking dus worden ingeschreven bij de burgerlijke stand.

## **2.2 De kinderen**

Op het moment dat besloten wordt tot een scheiding zal ook beslist moeten worden bij wie van de ouders de kinderen zullen verblijven of op welke dagen de kinderen bij de ene danwel de andere ouder zijn. Omdat kinderen vrijwel altijd **ongewild** bij een echtscheiding betrokken raken, moet met hun belang voorzichtig worden omgesprongen. Probeer u hen tijdig én samen in te lichten, zodat zij weten waar zij aan toe zijn en niet worden overvallen door een plotseling vertrek van een van de partners. Praat daarom met uw kinderen en bedenk daarbij, dat ook zij tijd nodig hebben om te wennen aan de op handen zijnde echtscheiding en de situatie die daarna zal ontstaan.

In de praktijk blijkt meestal snel bij wie de kinderen terecht zullen komen.

In ieder geval moeten ouders een ouderschapsplan maken die in het echtscheidingsverzoek moet worden opgenomen. In dat plan moet de zorg voor en het contact met de kinderen, de kinderalimentatie en uitwisseling van informatie tussen de ouders zijn geregeld. Uw advocaat dan wel uw beider advocaat-scheidingsbemiddelaar kan u daarbij behulpzaam zijn.

Mocht zo'n plan niet (volledig) opgesteld kunnen worden dan moet de advocaat uitleggen aan de rechter waaruit de moeilijkheden bestaan. De rechter wordt dan gevraagd om een beslissing te geven.

De uitspraak van de rechter volgt eventueel na een onderzoek, dat ingesteld wordt door de Raad voor de Kinderbescherming. De Raad komt dan op bezoek bij de beide partners en tracht zich een beeld te vormen van wat het beste is voor uw kind. Ook kunnen de kinderen veelal zelf aangeven bij welke ouder zij graag willen blijven. Kinderen vanaf 12 jaar mogen hun mening geven bij de rechter als de ouders het niet eens zijn over het ouderlijk gezag na de echtscheiding.

Het gezamenlijk ouderlijk gezag eindigt in beginsel niet. De rechter belast één van de ouders met het ouderlijk gezag indien, hetgeen sporadisch voorkomt, voortzetting van het gezamenlijk ouderlijk gezag echt niet meer mogelijk blijkt.

Meestal wordt een omgangsregeling getroffen met de ouder, die niet met de dagelijkse zorg voor de kinderen belast is. Het is immers van belang dat de ouder, die niet dagelijks met de kinderen omgaat, de kinderen toch regelmatig kan blijven zien en de kinderen deze ouder kunnen blijven zien.

### **2.3 Alimentatie**

Man en vrouw zijn bij wet verplicht, als zij gehuwd zijn, elkaar en de eventueel aanwezige kinderen te onderhouden. Na een scheiding blijft deze onderhoudsverplichting in principe bestaan. Deze verplichting wordt alimentatie genoemd.

In de praktijk is er veel discussie over de hoogte van de te betalen alimentatie. Daarom zijn Alimentatienormen door de rechter en is er een computermodel ontwikkeld aan de hand, waarvan de te betalen alimentatie kan worden bepaald. Hierbij wordt onder andere rekening gehouden met het inkomen van beide partners, de noodzakelijke kosten van onderhoud, de hypotheeklasten van de woning, het aantal kinderen en hun leeftijd en de pensioenaanspraken van beide partners.

Als partijen onderling niet tot een oplossing over de te betalen alimentatie kunnen komen, zal de rechter hierover beslissen.

Indien de partner, die alimentatie ontvangt, een nieuwe partner vindt en daarmee gaat trouwen of samenwonen, kan dat van invloed zijn op de te betalen alimentatie.

Tenslotte nog een opmerking over alimentatie en bijstand. Het komt voor dat partners die uit elkaar gaan, afspreken dat men onderling geen alimentatie zal betalen. Als dan vervolgens één van de partners is aangewezen op de bijstand kan deze verhaald worden op de andere partner ! Dit laatste geschiedt door de gemeente die de bijstand aan één der partijen verstrekt.

### **2.4 Huwelijksgoederen**

In Nederland trouwen de meeste mensen nog steeds “in gemeenschap van goederen”. Dit betekent dat bij het huwelijk de schulden en bezittingen van de beide partners worden samengevoegd en er als het ware één geheel ontstaat. Bij de echtscheiding zal die eenheid weer verbroken moeten worden en zal zo mogelijk onderling geregeld dienen te worden, hoe de bezittingen en schulden worden verdeeld.

Als partners voor of tijdens hun huwelijk, bij notariële akte, huwelijksvoorwaarden hebben laten opmaken, dan zullen deze afspraken van groot belang zijn voor de verdeling.

Door de scheiding zullen alle zaken, die men samen bezat, gedeeld moeten worden. U kunt daarbij denken aan: de woning, de inboedel, effecten, een bedrijf, het saldo op bank- en/of girorekening. Ook de schulden, die eventueel ontstaan zijn, zullen samen gedeeld moeten worden.

Bedenk daarbij wel dat partners, die in gemeenschap van goederen met elkaar getrouwd zijn, na het einde van het huwelijk ieder voor de helft de schulden moeten dragen, die tijdens het huwelijk gemaakt zijn, ongeacht wie van de partners die schulden veroorzaakt heeft.

Voor bepaalde persoonlijke zaken zoals kleding, sieraden, papieren en gedenkstukken die tot de eigen familie behoren, heeft iedere echtgenoot het recht deze tegen de helft van de geschatte waarde over te nemen.

Het onderling tot overeenstemming komen over de verdeling van de goederen en de schulden levert nogal eens discussiestof op. Meestal slagen partijen er wel om een oplossing te vinden. Als partijen het hierover niet eens kunnen worden, dan kunnen zij hun geschil voorleggen aan een advocaat-scheidingsbemiddelaar. Mocht dan toch nog geen verdeling geregeld kunnen worden, dan kunnen zij het geschil aan de rechter voorleggen.

Speciale aandacht verdient de eigen woning. In geval van een koopwoning vertegenwoordigt deze vaak een overwaarde welke verdeeld moet worden. Tevens dient de woning als onderdak voor beide partijen en dat zal veranderen. In de meeste gevallen is het zo, dat na een echtscheiding één van de echtgenoten de woning verlaat en dat de andere in de woning achterblijft. Soms wordt de woning verkocht. Ook hier geldt, dat als partijen het niet eens kunnen worden het inschakelen van een advocaat-bemiddelaar meestal toch een oplossing brengt. Levert dat dan nog geen overeenstemming op, dan kan de rechter in deze het laatste woord krijgen. Overigens beslist de rechter ook bij onenigheid over de vraag wie van de partners in de woning mag blijven, als zij een huurhuis bewonen.

## **2.4 Voorlopige voorzieningen**



Deze voorzieningen komen alleen bij procedures waarin 2 advocaten betrokken zijn aan de orde.

Tot het moment dat de definitieve scheiding is geregeld (dus het moment dat de inschrijving in de registers heeft plaatsgevonden ! ) kan voor de duur van de procedure, alleen indien de noodzaak hiertoe aanwezig is, een aantal zaken geregeld worden. Dit worden de voorlopige voorzieningen genoemd. Voorbeelden hiervan zijn:

- het gebruik van de woning door één der echtgenoten;
- de afgifte van goederen aan een van partijen, welke voor dagelijks gebruik dienen;
- de toevertrouwing van de kinderen aan één der ouders;
- het vaststellen van een alimentatie voor de partner en de kinderen.

Als de rechter deze voorlopige voorzieningen uitspreekt dan is daartegen geen beroep mogelijk. Wel kan er later, tijdens de definitieve procedure, van deze voorlopige voorzieningen worden afgeweken, zulks ter beoordeling aan de rechter.

## **2.6 Pensioen**

De aanspraak op opgebouwd pensioen is een gemeenschappelijke zaak. In geval van echtscheiding zal afgesproken moeten worden hoe, deze aanspraken verdeeld zullen worden. In principe heeft ieder van de partners recht op de helft van het tijdens het huwelijk opgebouwde ouderdomspensioen.

Beide partners mogen zelf afspraken maken over de verdeling van het opgebouwde ouderdomspensioen. Dit kan bijvoorbeeld door het maken van huwelijkse voorwaarden of in een gezamenlijk opgesteld echtscheidingsconvenant.

Als er geen andere afspraken gemaakt zijn dan geldt het wettelijk systeem. Dit systeem werkt volgens het principe van de pensioenverevening. De achtergrond hiervan is, dat beide partners ook na hun pensionering verzorgd achter behoren te blijven. Het biedt de vereveningsgerechtigde (dat is degene, die een gedeelte van het pensioen ontvangt zonder zelf pensioenpremies betaald te hebben) een min of meer gegarandeerd inkomen vanaf de pensioendatum van de vereveningsplichtige. De grootte van het te verevenen pensioen is gelijk aan het opgebouwde ouderdomspensioen in de periode tussen het aangaan van het huwelijk en de scheiding. Zoals gezegd geldt als basis voor de berekening dat ieder recht

heeft op de helft van het ouderdomspensioen. Om het te verevenen pensioen te kunnen berekenen, heeft de overheid een aantal rekenregels vastgesteld. De uitvoering is in de praktijk vrij ingewikkeld. Het voert te ver om daar op in te gaan.

Als partijen ervoor kiezen dat het wettelijk systeem van toepassing is, dan dient de echtscheiding binnen twee jaar gemeld te worden aan de pensioenuitvoerder. Hiervoor zijn speciale formulieren ontwikkeld welke bij de advocaat verkrijgbaar kunnen zijn.

## **2.7 De fiscus**

Tal van in het kader van de echtscheiding te treffen regelingen hebben fiscale aspecten. Dit wordt door mensen, die gaan scheiden nogal eens over het hoofd gezien. Mevrouw Butijn wil er enkele aspecten voor u uitlichten;

- de kosten van rechtsbijstand te maken door degene, die alimentatie dient te betalen, zijn voor de belasting in een enkel geval aftrekbaar;
- de kosten van rechtsbijstand te maken door degene, die alimentatie dient te ontvangen, zijn voor de belasting aftrekbaar;
- de partner-alimentatie, welke wordt betaald, is aftrekbaar voor de belasting,
- de partner-alimentatie, welke wordt ontvangen, is belast;
- als niet anders wordt afgesproken vallen aanslagen en teruggaven in de gemeenschap van goederen als deze betrekking hebben op de periode voor de datum van ontbinding van het huwelijk;
- de kinderalimentatie is onbelast;
- de kinderalimentatie is een buitengewone last; een forfaitair bedrag is aftrekbaar van het inkomen van de betaler.

De regelingen met betrekking tot de fiscus zijn veelal erg ingewikkeld. Mevrouw Butijn raadt u dan ook soms aan de fiscale gevolgen van uw echtscheiding te bespreken met uw accountant of belastingdeskundige.

## **2.8 De kosten**

Op voorhand is het moeilijk een indicatie te geven van de kosten, die een echtscheidingsprocedure met zich meebrengt. Dit is onder andere afhankelijk van welke procedures gevoerd moeten worden en de complexiteit van de zaak.

De kosten worden voornamelijk bepaald door het door de advocaat gehanteerde uurtarief enerzijds en het aantal uren dat de advocaat aan de echtscheiding moet besteden anderzijds.

Als uw inkomen niet toereikend is om uw advocaat te betalen, dan is het mogelijk om een verzoek aan de overheid te richten voor gefinancierde rechtshulp.

Mevrouw Butijn kan u evenwel deze gefinancierde rechtshulp niet meer verlenen.

Bij een eerste bespreking is het eerste halfuur gratis.

### **3. De rol van de advocaat in een echtscheidingsprocedure**

Om een gerechtelijke procedure tot echtscheiding in gang te zetten, heeft u een advocaat nodig.

Dit is bij de Nederlandse wet vereist. De advocaat is de man of vrouw, die nadat u hem/haar daartoe opdracht heeft verleend, de “technische handelingen” voor u zal verrichten.

Uw advocaat behoort ernaar te streven om beide partners zoveel mogelijk te blijven respecteren en niet “met modder te gaan gooien”. Dit is vooral van belang, indien u samen kinderen heeft. Het is dan vaak beter om over en weer wat water bij de wijn te doen in plaats van te gaan vechten. Dat laatste heeft meestal alleen tot gevolg, dat een van de ouders de kinderen niet meer kan of mag zien, met alle psychische gevolgen van dien.

Indien u het onderling eens bent over de echtscheiding, kunt u uiteraard tezamen naar uw advocaat-bemiddelaar stappen. Ook als de communicatie tussen de partners erg moeizaam is geworden, is het toch vaak mogelijk en de moeite waard om samen een advocaat-scheidingsbemiddelaar te benaderen.

Er zijn advocaten, die een training hebben gevolgd om op te treden als scheidingsbemiddelaar. Bij deze advocaat-scheidingsbemiddelaar blijft de nadruk liggen op het zoeken naar oplossingen op zakelijk-juridisch gebied. Daarnaast is de scheidingsbemiddelaar ervaren in de aanpak van het juiste psychologische en sociale scheidingsproces.

De bemiddelaar blijft neutraal en zorgt dat de positie van beide echtgenoten evenveel aandacht krijgt. Daarbij worden de wederzijdse wensen en behoeften besproken, concreet gemaakt en schriftelijk vastgelegd, waarna de schriftelijke procedure bij de rechter volgt.

De praktijk leert dat beide partners soms tegengestelde belangen kunnen hebben als het op een echtscheiding aankomt. Onder begeleiding van de advocaat-bemiddelaar kunnen die tegenstellingen worden opgelost. In een enkel geval blijken die tegenstellingen niet overbrugbaar. Dan is het noodzakelijk geworden, dat elke partner zijn eigen advocaat heeft.

Ook dan is het zinvol om u te realiseren dat u de keuze heeft om een gerechtelijke procedure te vermijden, door een advocaat te kiezen die de methode van de 'overlegscheiding' toepast. Die weg naar echtscheiding wordt haalbaar als uw partner ook die keuze maakt.

Tijdens een eerste gesprek zal de advocaat met u de situatie bespreken, zoals die op dat moment is en u adviseren over de te nemen stappen.

De advocaat begeleidt u tijdens de verdere procedure. Hij draagt er zorg voor dat de noodzakelijke bescheiden worden verzonden naar de rechtbank en ziet op een correcte afwikkeling toe, uiteraard in overleg met u.

#### **4. Wat kan mevrouw Butijn voor u betekenen ?**

Mevrouw mr J.L.P. Butijn is gespecialiseerd in echtscheidingsbemiddeling. Al meer dan 36 jaar staat mevrouw mr J.L.P. Butijn vele tientallen malen per jaar mensen met echtscheidingsproblemen bij. Zij kent de emotionele moeilijkheden, die u tijdens een echtscheidingsprocedure doormaakt, luistert naar uw wensen om u zodoende in die situatie, mede aan de hand van de actuele rechtspraak en wettelijke procedures door de echtscheiding heen te loodsen.

Mevrouw Butijn staat vele tientallen malen per jaar (echt-) paren bij als advocaat-scheidingsbemiddelaar. De (echt-) scheidingsbemiddeling betekent, dat de bemiddelaar behulpzaam is bij het treffen van regelingen van u beiden en zorgdraagt, dat de positie van uw beiden zoveel mogelijk gelijkwaardig is. Daarbij wordt aan u en uw partner dezelfde

informatie verstrekt en wordt er naar gestreefd, dat u in vrij overleg tot oplossingen zult komen, die door u beiden als verantwoord wordt beschouwd. Zij geeft (uitvoerig) informatie over rechten, plichten, gebruiken, zodat het overleg dat door u en uw partner onder haar leiding zelf gevoerd worden, gemakkelijker wordt. Eventueel kan zij u doorverwijzen naar bijvoorbeeld een psycholoog of relatietherapeut.

Mevrouw Butijn kan u ook bijstaan als samen uit elkaar gaan door bemiddeling niet mogelijk is. Zij zal er ook dan alles aan doen om de nodige oplossingen door overleg te vinden en om een procedure bij de rechter te voorkomen. Mocht dat toch niet lukken, dan loodst zij u ook door de gerechtelijke procedure heen.



Hanzeweg 20, 7418 AT Deventer  
Postbus 84, 7400 AB Deventer  
Internet [www.butijn.nl](http://www.butijn.nl)

Telefoon (0570) 60 55 53  
Telefax (0570) 67 64 40  
E-mail [info@butijn.nl](mailto:info@butijn.nl)

Lid VFAS  
Lid NVVMA  
Gecert. NMI

